

Bloško jezero je umetno, leži pa na nadmorski višini 748 metrov. FOTOGRAFIJE MITJA FELC

Bloško jezero: kjer medved smuča na vodi

Bloke Preplet kmetijstva, gostinstva in turizma je želja Martine Lah, ki oživilja turistično ponudbo

»Obljubi, da bomo sem še prišli,« je že po kratkem pohajkovanju po okolici Bloškega jezera in tamkajšnjega resorsta Glamping Lake Bloke prosila mladež. Kmalu je bilo jasno, zakaj takšna želja. Prvi občutek, da bo to edinstvena izkušnja počitnic v neokrnjeni naravi, ni prevaral.

MITJA FELC

Bloška planota je mnogim znana predvsem po mrazu, tam pogosto padajo temperaturni zimski rekordi, in po naši največji zveri, ki lomasti po prostranih gozdovih, rjavem medvedu. Tja je v preteklosti posamezne turiste zaneslo bolj kot ne po nesreči, če pa so si želeli še kaj dobrega pojesti ali prespati, so kmalu spoznali, da so na napačnem kraju. Čudoviti naravi navkljub.

Oživitve degradiranega območja

Prvi premiki v razvoju turizma so se zgodili pred dobrimi sedmimi leti, ko sta domačina Janez Hiti in njegova partnerica Martina Lah ob jezeru postavila okrepčevalnico, klopce in skulpture, vse iz lesa. Turistično povsem degradirano območje je dobilo drugačno podobo, zraven, takoj čez cesto, pa ob robu gozda še edinstven glamping. Tega je, naj je še tako težko verje-

V bližini cerkve sv. Urha naj bi živel znani tihotapec.

ti, lastnoročno naredil Janez Hiti. Enako velja za vse ob jezeru in – na njem. Celo medveda, ki smuča na vodi, imajo. Plod Janezove idejne zasnovne in rokodelstva so tako veliki objekti kakor vsak detalj – in teh res ni malo.

Ko Martina Lah pojasni, da imajo doma še ekološko kmetijo s 100 glavami živine in 30 krškopoljskimi prašiči, 70 kokošmi, da vsako

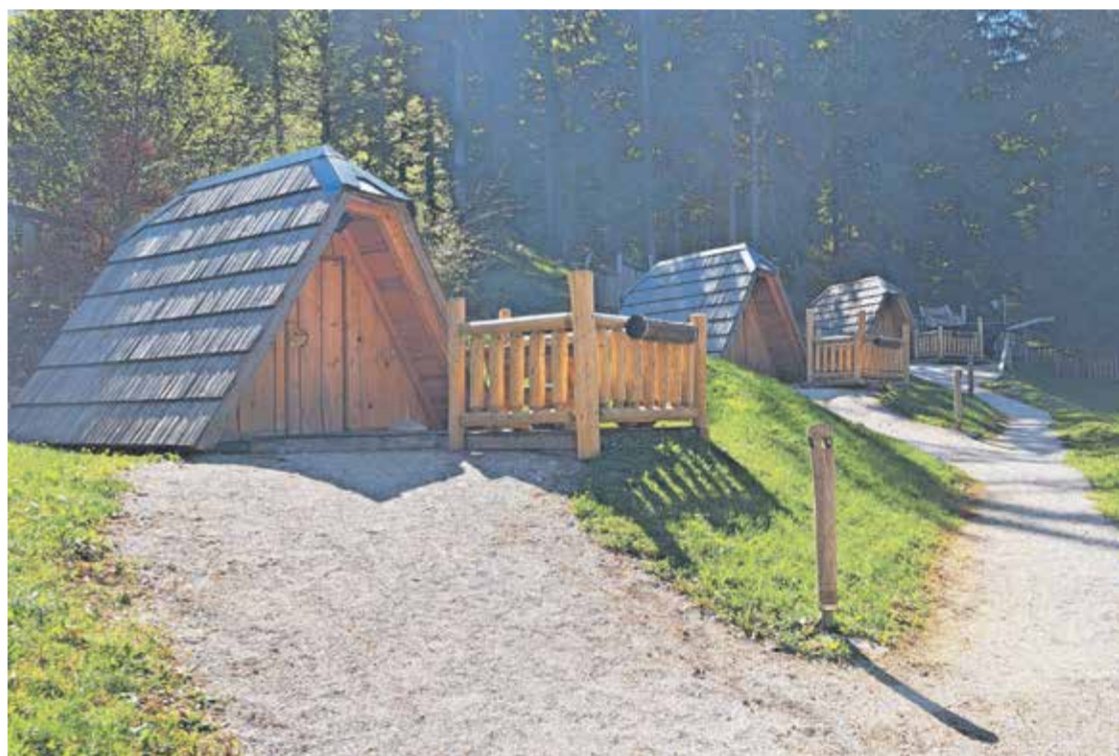
leto pridelajo več ton krompirja, množično proizvajajo bloške lesene žlice, se obiskovalec zaloti pri razmišljanju, kako so nekateri izmozgani že, če morajo poskrbeti za nekaj malega zelenice okoli hiše. Kljub številnim opravilom sogovornikoma idej in volje do dela nikakor ne zmanjka. Tudi vse štiri otroke vzgajata v tem duhu – delo, odgovornost in skrb za lokalno okolje. V prihodnjih dneh, denimo, bodo ob Bloškem jezeru postavili nove klopi in mize, vse izdelane lastnoročno iz masivnega lesa iz domačih gozdov. Že samo prevoz od njihove kmetije do jezera bo pravi podvig, kot pripovedujeta.

Martina Lah si želi, da bi se lokalni ponudniki na Bloškem bolj povezovali, saj je to za obiskovalce ključnega pomena. »Moja ideja je, da bi imeli ob jezeru tematske kulinarčne dneve, na katerih bi gostje lahko poskusili različne vrste hrane, ki karseda temelji na lokalni, domači proizvodnji. Tudi če bomo imeli, denimo, občasno v ponudbi mehiško ali italijansko kuhinjo, so sestavine lahko lokalnega izvora. V naši gostilnici Domin v Novi vasi se prav tako trudimo, da je čim več sestavin z naše kmetije, čeprav ponujamo med drugim burgerje, ki niso ravno lokalna hrana. A meso je stoodstotno ekološko in doma-

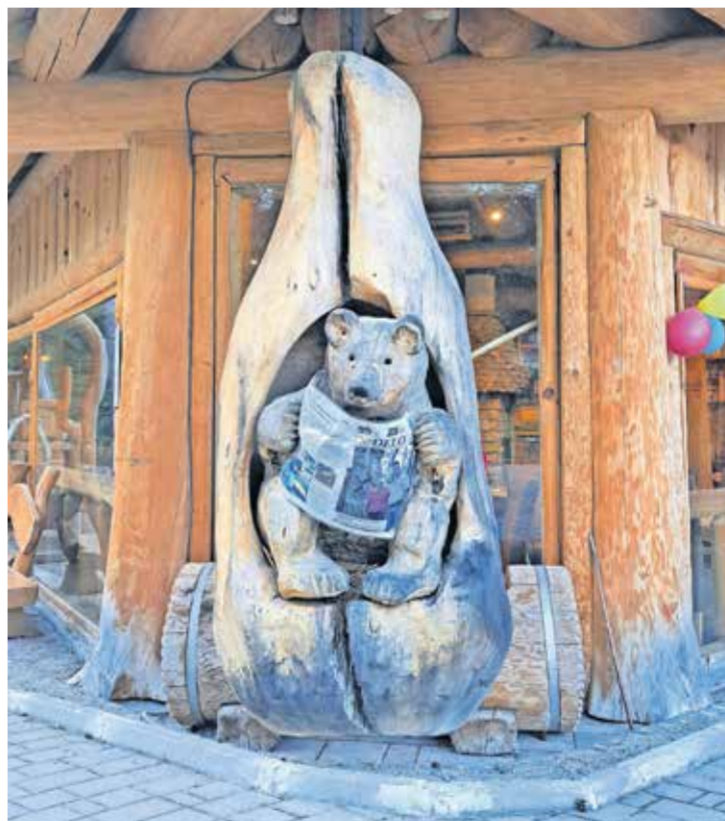
če. Ležišč se je v zadnjih letih na naših koncih k sreči nekaj nabralo, pri kulinariki še šepamo. Preplet kmetijstva, gostinstva in turizma se mi zdi za Bloke konkurenčna prednost. Naravo in zgodovino imamo čudovito, le še tu nam manjka premik naprej.«

Podvig domačinov

Bloško jezero je umetnega izvora. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so ga ustvarili domačini oziroma turistični delavci Bloške planote, ko so prav zaradi želje po turističnem razvoju območja zajezili potok Bloščica. Prvi koraki so bili dobri, a so sčasoma zamrli, dokler nista zavihala rokavov prav Janez Hiti in Martina Lah. Slednja sicer nerada potarna in ima velikopotezne načrte za razvoj turizma, a pove, da na spremenjeni občinski prostorski načrt, ki bi jim omogočal razvoj in normalno delo, čakajo že 17 let. »Ampak tudi to bomo že še dočakali. Turizem namreč lokalnemu okolju prinese veliko pozitivnega in tudi drugačno energijo, sploh zato, ker množičnega obiska tu nikoli ne bo,« razmišlja in dodaja, da samo ona s turistično in gostinsko dejavnostjo zaposluje 15 ljudi. Prav odhod mladih iz odročnih krajev v mesta povzroča vse večje težave pri zagotavljanju delovne sile. »Če bi radi, da mladi

V lesenih hiškah je prostora za dva, imajo pa tudi apartmaje z več ležišči.

Medved, ki bere Nedelo, je stalni prebivalec glampinga.

KRIŽNA JAMA

Kot rečeno, je medved nekakšen zaščitni znak Blok in domačini so vajeni sobivanja s to zverjo. Še večji orjak pa je tam živel pred tisočletji – jamski medved. Od zdajšnjega je bil krepko večji, celo do višine človeka je meril, ne da bi se postarilo na zadnje noge. To je razkrilo najdeno okostje, največje lobanjo jamskega medveda na svetu pa so našli v Križni jami, od jezera oddaljeni le slabih deset minut vožnje. Krajši vodeni ogled jame, ki je zaradi podzemnih jezer svetovno znana, je mogoče brez vnaprejšnje najave, daljši različici pa sta zasedeni že mesece vnaprej. Razlog? Ker bi prevelik naval preveč poškodoval edinstveno kraško podzemlje, predvsem sigovne pregrade. Ogled traja dobro uro, pa jami se sprehodite peš, prav tako vključuje vožnjo s čolnom po podvodnem jezeru. Prisluhnete tudi zanimivostim o življenju jamskega medveda.

ZIBELKA SMUČANJA

V Novi vasi je muzej bloškega smučarja, ki naj bo obvezna postojanka, če obiščete tiste konce. Predvsem zaradi zanimive razlage domačina Mateja Pakiža, sicer predsednika bloškega turističnega društva. Bloke namreč veljajo za zibelko smučanja v srednji Evropi, zakaj se je smučanje tam sploh razvilo, pa lahko izvemo prav v muzeju. Kakor tudi, recimo, da je imelo nekoč smučiče drugačen pomen, kot ga ima danes. Čeprav je razstava stalna, se je treba za obisk naročiti.

Matej Pakiž je prava enciklopedija o bloški zgodovini.

Bloška planota je zelo primerna za kolesarjenje.

ostanejo doma, jim moramo dati možnost dela in s tem seveda zasluzka,« dodaja sogovornica.

Najslavnější prebivalec Bloške planote je Martin Krpan, čeprav utegnete te besede tisti iz Pivške doline zameriti. Med njimi in Bločani namreč že ves čas poteka razprava, od kod naj bi pravzaprav bil ta najbolj znani slovenski tihotapec. Sicer pa, kdo, ki se ukvarja z nezakonitimi posli, bi sploh po resnici razkril, od kod je? Tako je tudi glede Martina Krpana nekaj skrivnosti in nejasnosti, ki povest Frana Levstika naredijo še zanimivejšo.

Po eni od različic naj bi bilo Krpanovo domovanje v neposredni bližini cerkve sv. Urha, od koder je lep razgled na širšo okolico. To je tudi ena od postojank znamenite Krpanove poti. Vsako leto je tam

organizirani pohod, na 19-kilometrsko pot pa se lahko seveda podamo kadarkoli. Začne in konča se pri Bloškem jezeru v Volčjem. Peš v enem kosu je po celotni Krpanovi poti morda za marsikoga prevelik zalogaj, je pa dobra alternativa kolo. Kolesarjenje v objemu tamkajšnjih gozdov je namreč čudovito doživetje, predvsem zato, ker je tudi na glavni cesti malo prometa, na lokalnih pa bo avto prej izjema kot pravilo.

Najlepše pozimi

Brez dvoma imajo Bloke velik turistični potencial, ki bi ga bilo najbolje razporediti čez vse leto. Zdjaj je bolj kot ne vse skoncentrirano na vroče poletne dni, ko se ob jezeru tare ljudi. Voda je namreč kopalna, doseže tja do 26 stopinj Celzi-

ja. Čeprav je jezero majhno in ne prav globoko, je precej pretočno, zato se ne segreje preveč oziroma ne nastane mlakuža. Prav zaradi pretočnosti pozimi redko zamrzne, četudi so temperature večkrat rekordno nizke. »Meni osebno je najlepše pozimi, pogled iz glamping hiške na zasneženo pokrajino je res nekaj čudovitega, romantičnega,« pristavi Martina Lah.

Bloška planota se zdi odročna, vendar je z obrobja prestolnice do tja le dobre pol ure vožnje. Prav zato je primerno območje tako za enodnevnimi izlet kakor za večdnevne počitnice. Te so lahko povsem ležerne ali pa aktivne, možnosti je veliko.

No, mi smo po slabem mesecu prisluhnili željam otrok in se vrnili. Gotovo ne zadnjič.